

Biuro projektu:
Stowarzyszenie Wspierania
Inicjatyw Gospodarczych
DELTA PARTNER
43-400 Cieszyn
ul. Zamkowa 3a/1
tel./fax: +48 33 851 44 81
biuro@deltapartner.org.pl
www.deltapartner.org.pl

Cieszyńskie Laboratorium Społeczeństwa Obywatelskiego

ORGANIZACJE POZARZĄDOWE W POWIECIE CIESZYŃSKIM – CZĘŚĆ 2 ZASOBY MATERIALNE I FINANSOWE

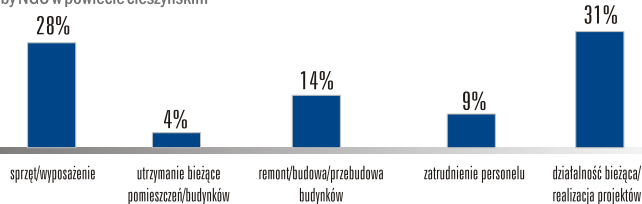
Oddajemy w Państwa ręce drugą część skróconej wersji raportu z badań sektora pozarządowego na Śląsku Cieszyńskim przeprowadzonych w ramach projektu Cieszyńskie Laboratorium Społeczeństwa Obywatelskiego. W poprzedniej broszurze zajęliśmy się strukturą i obszarami działania NGO w powiecie. Dziś prezentujemy dane dotyczące potencjału finansowego i zasobów materialnych organizacji trzeciego sektora.

O sile organizacji pozarządowych decydują z jednej strony kwalifikacje i umiejętności osób zaangażowanych w ich działalność, z drugiej zaś posiadane środki finansowe. Badania w ramach projektu CieszLab wskazują, że przeciętna organizacja pozarządowa w powiecie cieszyńskim liczy średnio 60 członków, w tym 20 aktywnych. Ma to związek z wartością wpływających do budżetu organizacji składek członkowskich – jedynego pewnego źródła finansowania organizacji.

Na co pieniądze?

Organizacje pozarządowe w powiecie cieszyńskim działają w bardzo szerokim zakresie (edukacja, pomoc społeczna, sport, kultura, zdrowie, ekologia itp.). 68% badanych organizacji potrafi wskazać konkretne potrzeby finansowe związane ze swoją działalnością. Te najpilniejsze są związane z realizacją projektów i przedsięwzięć (jest pomysł, nie ma środków) oraz wyposażeniem w sprzęt, np. sportowy, muzyczny, multimedialny.

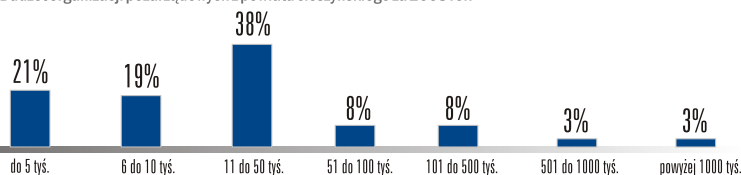
Potrzeby NGO w powiecie cieszyńskim

Przeciętny budżet organizacji

W powiecie cieszyńskim dominują małe organizacje, których działanie opiera się na społecznym zaangażowaniu członków. Z badań wynika, że roczny budżet 78% NGO nie przekracza 50 tys. zł. Trzy na sto badanych organizacji deklaruje roczny budżet przekraczający milion złotych.

Budżet organizacji pozarządowych z powiatu cieszyńskiego za 2008 rok

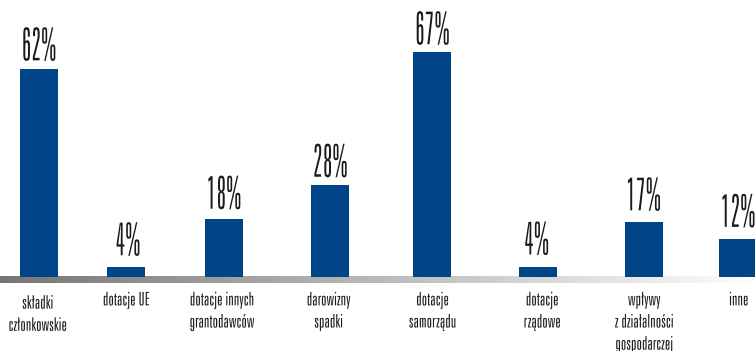
Zaplecze techniczne działalności

W powiecie cieszyńskim 87% organizacji pozarządowych dysponuje pomieszczeniem dla prowadzenia działalności, lecz tylko 15% to właściciele swoich siedzib. Blisko 90% badanych organizacji posiada wystarczający sprzęt komputerowy służący bieżącej działalności.

Źródła finansowania działalności organizacji pozarządowych

Najważniejszym źródłem finansowania działań organizacji pozarządowych są dotacje samorządowe (z gminy, powiatu lub województwa). Środki przekazywane są organizacjom w drodze konkursów, głównie na podstawie ustaw o pożytku publicznym i o wolontariacie oraz o sporcie kwalifikowanym. Aby uzyskać dotację organizacja musi przedstawić dobrze przygotowaną ofertę, zapewniając wkład własny do projektu (finansowy i rzeczowy). Innym ważnym źródłem finansowania organizacji są składki członkowskie.

Najważniejsze źródła finansowania organizacji pozarządowych w powiecie cieszyńskim

17 na 100 organizacji pozarządowych na Śląsku Cieszyńskim prowadzi działalność gospodarczą i uzyskuje z niej przychody. Wszystkie zarobione przez organizację pozarządową pieniądze przeznaczane są na działalność statutową.

Fundusze dla dużych i silnych

Jedynie 4 ze 100 badanych organizacji pozarządowych w powiecie cieszyńskim pozyskało jak do tej pory środki europejskie na realizowane projekty. Po fundusze sięgały przede wszystkim organizacje z miast. Fundusze europejskie trafiły w zdecydowanej większości do organizacji pozarządowych, które zatrudniają na stałe pracowników.

Organizacje pozarządowe z naszego powiatu skutecznie ubiegają się również o fundusze skierowane na projekty, których celem jest rozwój współpracy przygranicznej. Warunkiem uzyskania dotacji jest współpraca z partnerską organizacją z Czech i Słowacji. Fundusze przeznaczone są głównie na realizację polsko-czeskich i polsko-słowackich projektów o charakterze sportowym, kulturalno – rozrywkowym oraz edukacyjnym.

1% podatku

Od 2003 roku mamy możliwość przekazywania części swojego podatku na organizacje pozarządowe. Wspierać można NGO posiadające status organizacji pożytku

publicznego (obecnie 24 podmioty na terenie Śląska Cieszyńskiego). Z danych Urzędu Skarbowego w Cieszynie wynika, że mieszkańcy Śląska Cieszyńskiego przekazują z roku na rok coraz większe kwoty na organizacje pozarządowe w ramach tzw. 1%. W roku 2008 (wypełniając PIT za rok 2007) organizacje pożytku publicznego wsparło niemal 23 tys. mieszkańców powiatu. Organizacje uzyskały wsparcie w kwocie blisko 1 miliona złotych.

Rok podatkowy	Liczba osób przekazujących 1% podatku w powiecie cieszyńskim	Odsetek osób w wieku produkcyjnym* przekazujących 1%		Kwota przekazanego podatku (w zł)	Średnia wartość 1% na mieszkańca w wieku produkcyjnym (w zł)	
		Powiat Cieszyński	Polska		Powiat Cieszyński	Polska
2003	252	0,2	0,3	52 943,63	0,5	0,4
2004	3 218	3,0	2,8	130 028,70	1,2	1,7
2005	5 888	5,4	4,7	226 095,00	2,1	2,6
2006	8 609	7,9	6,6	334 388,00	3,1	4,3
2007	22 867	20,94	20,91	972 178,14	8,9	12,1

* wiek produkcyjny: wiek 18-64 dla mężczyzn, 18-59 dla kobiet.

Środki przekazywane przez samorządy

Ważnym źródłem finansowania działalności NGO są środki z budżetów samorządowych. Pomoc przyznawana jest w ramach konkursów ofert. Samorząd przekazując środki na realizację projektów wie, że organizacje pozarządowe skutecznie osiągają cele publiczne. Projekty zakładają udział finansowy bądź rzeczowy organizacji (np. praca wolontariuszy, koszty biurowe itp.).

Gmina	Liczba mieszkańców	Wydatki budżetu na organizacje	Liczba organizacji pozarządowych	Wydatki budżetu na organizację/na mieszkańca	Odsetek wydatków budżetu na organizacje
Goeszów	12 313	152 000	25	12,34	0,64%
Strumień	12 178	145 000	23	11,91	0,55%
Istebna	11 345	99 000	22	8,73	0,31%
Chybie	9 251	200 400	15	21,66	1,16%
Brenna	10 475	105 000	17	10,02	0,43%
Dębowiec	5 502	86 100	19	15,65	0,55%
Zebrzydowice	12 842	54 000	13	4,20	0,18%
Hażlach	10 099	36 000	20	3,56	0,19%
Cieszyn	35 308	1 170 899	128	33,16	1,04%
Ustroń	15 469	1 017 500	58	65,78	1,86%
Skoczów	25 866	307 370	62	11,88	0,55%
Wisła	11 323	60 400	37	5,33	0,20%
Średnia dla gmin powiatu	171 971	3 433 669	439	19,97	0,78%
Powiat Cieszyński	171 971	233 000	439	1,35	0,19%

W 2008 roku gminy i miasta powiatu cieszyńskiego na realizację projektów przekazały organizacjom pozarządowym około 3,5 mln zł. W przeliczeniu na 1 mieszkańca wydatki budżetów gmin i miast powiatu cieszyńskiego na organizacje pozarządowe przekraczały średnio 20 zł. Najwięcej środków przekazują samorządy Ustronia i Cieszyna. Ponadto Powiat Cieszyński jako jednostka samorządowa w 2008 roku przekazał organizacjom pozarządowym kwotę 233 tys. złotych.

Pieniądze dostępne w ramach konkursów nie są jedynymi formami wsparcia

organizacji pozarządowych przez samorządy. NGO organizują np. imprezy kulturalne współfinansowane przez lokalne ośrodki kultury (np. w Strumieniu, Wiśle). W Cieszynie miasto uruchomiło specjalny program pożyczek dla organizacji, które oczekują na wypłatę unijnej dotacji. W Wiśle miasto wspiera NGO finansując użytkowanie ich siedzib (budynek Galerii u Niedzwiedzia), a Klub Sportowy Wisła Ustronianka czerpie dochody z tytułu opłat targowych oraz prowadzenia parkingów w centrum miasta.

Programy współpracy z organizacjami pozarządowymi

Samorządy są ustawowo zobowiązane do przygotowania rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi. Opracowanie tego planu stanowi doskonałe forum dla omówienia wspólnych celów, które mogą być osiągnięte dzięki współpracy organizacji pozarządowych i samorządów. Na Śląsku Cieszyńskim w ramach rocznych programów najczęściej wspierane są następujące obszary działania:

- kultura fizyczna i sport (największe i najbardziej powszechne wsparcie)
- ochrona i promocja zdrowia
- kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji
- porządek i bezpieczeństwo publiczne, przeciwdziałanie patologiom społecznym
- ekologia, ochrona zwierząt i ochrona dziedzictwa przyrodniczego
- nauka, edukacja, oświata, wychowanie
- krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży
- pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych

Inwestycje – rzadko, ale jednak...

Organizacje pozarządowe podejmują również odważne projekty inwestycyjne. Fundacja im. Zofii Kossak z siedzibą w Górkach Wielkich pozyskała 1,5 mln zł z funduszy Unii Europejskiej na projekt pt. „Adaptacja zabytkowych ruin dworu Kossaków wraz z ich otoczeniem w Górkach Wielkich na cele kulturalne”. W ramach projektu ruiny zabytkowego XVIII dworu znanej pisarki przystosowane zostaną do pełnienia funkcji nowoczesnego centrum kultury. Innym przykładem są działania Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” z Cieszyna. W latach 1996 - 2009 organizacja pozyskała środki finansowe (budżet państwa, ONZ, rząd Królestwa Holandii) na realizację projektów inwestycyjnych. Wyremontowano budynek Centrum Profilaktyki Edukacji i Terapii „Kontakt” oraz budynek Centrum Edukacji Socjalnej dla osób doświadczonych bezdomnością. W 1999 roku wyremontowano budynek i uruchomiono w Cieszynie hostel dla kobiet i dzieci doświadczających przemocy.

W kolejnej broszurze, która ukaże się za dwa tygodnie w Głosie Ziemi Cieszyńskiej przedstawimy dane dotyczące aktywności organizacji pozarządowych. Zajmiemy się projektami realizowanymi przez NGO, barierami, które hamują ich rozwój, a także sukcesami, które odnoszą.

Więcej informacji o projekcie CieszLab znajdą Państwo na stronie www.deltapartner.org.pl

Projekt realizowany przy wsparciu udzielonym przez Islandię, Liechtenstein i Norwegię w ramach Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, Norweskiego Mechanizmu Finansowego oraz budżetu Rzeczypospolitej Polskiej w ramach Funduszu dla Organizacji Pozarządowych.